Annus IV. - Vol. IV. Die 31 Maii 1912. Num. 10.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X.:* Litterae Apostolicae, pag. 361; Epistola, pag. 364. — II. *S. Congr. Consistorialis:* De residentia episc. Aturani, pag. 365; Bisuntina. Erectionis in collegiatam ad honorem, pag. 366; Provisio Ecclesiarum, pag. 366. — III. *S. C. de Prog. Fide:* Immutationis finium, pag. 367; Nominationes, cessatio ab officio, pag. 368. — IV. *S. C. Indicis:* Decretum quo quaedam prohibentur opera, pag. 369; Dubium, pag. 370. — V. *S. C. Rituum:* Benedictiones, pag. 370; Neapolitana, beatificationis et canonizationis Ven. Emanuelis Ribera, pag. 374; Litterae Circulares de Propriis dioecesanis revisendis, pag. 376. — VI. *S. R. Rota:* Argentin. Nullitatis matrimonii. pag. 377. — VII. *Secretaria Status:* Epistolae, pag. 393.

Diarium Romanae Curiae: nomine, onorificenze, necrologio, pag. 395-396.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXII

Directio: Palazzo della Cancelleria — Roma.

Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.

Pro Italia, L. 12: — Extra Italiam, L. 15.

Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. IV, n. 10 - 31 Maii 1912)

ACTA PII PP. X

Litterae Apostolicae.

PAG.

I. *Societates fidelium.* - Conceduntur peculiaria privilegia Piae Unioni pro communione puerorum in Alma Urbe erectae. - *8 martii 1912* 361

II. *Laeto accepimus.* - Conceduntur indulgentiae plenariae et partiales Congregationibus puellarum mulierumque a S. Elisabeth nuncupatis dioeceseos Varmiensis, earumque benefactoribus. - *2 aprilis 1912* 363

Epistola.

Libenter quidem. - Ad R. P. D. Silverium Gomes Pimenta, Archiepiscopum Mariannensem, ob quinquagesimum sacerdotii anniversarium, gratulationis ergo. - *31 martii 1912* 364

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS.

I. Decretum de loco residentiae episcopi Aturani. - *22 aprilis 1912* . . 365

II. *Bisuntina.* - Erectionis in Collegiatam ad honorem. - *20 maii 1912* . 366

III. Provisio Ecclesiarum 366

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE.

I. Decretum. - *Immutationis finium.* - *30 aprilis 1912* 367

II. Nominationes Episcoporum 368

III. Nominatio Praefecti Apostolici 368

IV. Cessatio ab officio 368

S. CONGREGATIO INDICIS.

I. Decretum quo quaedam prohibentur opera. - *9 maii 1912* 369

II. Dubium. - *9 maii 1912* 370

Annus IV. - Vol. IV. Die 31 Maii 1912. Num. 10.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE.

I.

CONCEDUNTUR PECULIARIA PRIVILEGIA PIAE UNIONI PRO COMMUNIONE PUERORUM IN ALMA URBE ERECTAE.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Societates fidelium canonice institutas praecipue ad finem bonorum operum exercitationem provehendi, Romanorum Pontificum Decessorum Nostrorum vestigiis haerentes, coelestium munerum largitione, quorum dispensationem Nobis divinitus commisit Altissimus, libenti quidem animo locupletare gaudemus. Hoc consilio, cum Procurator generalis Congregationis a Sanctissimo Sacramento Nos enixis precibus flagitet ut piae Unioni pro Communione puerorum canonice erectae in hac Alma Urbe ad S. Claudii, quam Nos per similes Apostolicas Litteras sub piscatoris annulo obsignatas die IV mensis Ianuarii vertentis anni ad Primariae dignitatem eveximus, peculiares nonnullas gratias de Apostolica benignitate concedere dignemur, piis votis huiusmodi annuendum propensa voluntate existimavimus. Quae cum ita sint, de Omnipotentis Dei misericordia ac BB. Petri et Pauli Apostolorum Eius auctoritate confisi, auditis etiam VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus Inquisitoribus Generalibus, omnibus et singulis fidelibus qui in Primariam eandem Unionem pro Communione puerorum in posterum ingredi constituerint, si die primo suae in societatem ipsam inscriptionis, admissorum confessione rite expiati et coelestibus epulis

refecti, quamvis ecclesiam vel publicum oratorium visitent, ibique pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praeterea tam inscriptis, quam pro tempore in posterum inscribendis super enunciata in Primaria Unione sociis qui quotannis, quo die festum Sanctissimi Corporis Christi Domini in Ecclesia agitur, ac festis diebus Sancti Tarsicii Martyris, Sancti Thomae Aquinatis et Sancti Paschalis Baylon, nec non feria quinta hebdomadae maioris, a meridie diei praecedentis ad solidum usque respectivae festivitatis diem, similiter sacramentali admissorum confessione rite peracta, atque Angelorum epulis recreati, quamvis ad ecclesiam sive ad publicum oratorium effundentes, ut supra, preces, se sistant, quo die id peragant, plenariam quoque peccatorum indulgentiam largimur. Insuper sociis ipsis nunc et in posterum Primariam praedictam in Unionem sive adlectis sive adlegendis si, die quo ad sacram Communionem prima vice suscipiendam puerum aliquem ad altare ducant, ibi se etiam ipsos S. Eucharistia reficiant; pariterque si, die quo generalis habetur puerorum Communio, ad Sacram Synaxim accedant in ecclesia ubi huiusmodi supplicium celebratur, nec non rite, uti antea praescriptum fuit, orent, etiam plenariam, ut diximus, indulgentiam et peccatorum remissionem tribuimus. Tandem eisdem nunc et in posterum pariter existentibus huius Primariae Unionis sociis, quoties aliquid pietatis sive caritatis opus secundum Sodalitii tabulas ac finem, contrito saltem corde, exerceant, toties de poenalium dierum numero, in forma Ecclesiae consueta centum expungimus. Fas denique sit ipsis sociis praesentibus et futuris plenariis his omnibus ac partialibus indulgentiis functorum vita labes poenasque, si malint, expiare. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo valituris.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXVI martii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

II.

CONCEDUNTUR INDULGENTIAE PLENARIAE ET PARTIALES CONGREGATIONIBUS PUELLARUM MULIERUMQUE A S. ELISABETH NUNCUPATIS DIOECESEOS VARMIENSIS, EARUMQUE BENEFACTORIBUS.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Laeto accepimus animo in Varmiensi dioecesi pias puellarum mulierumque extare Congregationes quae, sub titulo S. Elisabeth canonice institutae, eundem sibi finem proponant quem Confraternitates a Sancto Vincentio de Paulo nuncupatae consequi student. Quo vero huiusmodi Consociationes maiora in Deo suscipiant incrementa atque iis alacrius sodales operam navent, venerabilis fratris Augustini Episcopi Varmiensis precibus benigne exceptis, atque auditis etiam VV. FF. NN. Cardinalibus Inquisitoribus Generalibus, omnibus ac singulis puellabus vel mulieribus quae quamlibet e praedictis Congregationibus, in dioecesi Varmiensi existentibus, in posterum ingredientur, die primo earum ingressus, si vere poenitentes et confessae Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, plenariam; ac tum descriptis, tum pro tempore describendis in iisdem Congregationibus sodalibus, in suo cuiuslibet mortis articulo, si vere quoque poenitentes et confessae ac sacra Communione refectae, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contritae, nomen Iesu ore si potuerint, secus corde devote invocaverint, etiam plenariam; nec non iisdem nunc et pro tempore existentibus dictarum Congregationum sodalibus etiam vere poenitentibus et confessis ac coelesti pabulo refectis, quae earundem Congregationum respectivam ecclesiam seu oratorium diebus festis Beatae Mariae Virginis Sideribus Receptae, S. Iosephi castissimi eiusdem Deiparae Virginis Sponsi, Sanctissimi Nominis Iesu seu secunda dominica post Epiphaniam D. N. I. C., S. Vincentii a Paulo, nec non S. Elisabeth, a meridie dierum praecedentium usque ad integros dies huiusmodi festivitatum, devote quotannis visitaverint, ibique pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praefatorum id egerint, pariter plenariam; universis denique fidelibus, qui bene de huiusmodi Congregationibus meruerint, ac vere similiter poenitentes et confessi et S. Communione refecti, vel festis Sanctissimi Nominis Iesu aut S. Elisabeth ecclesiam sive oratorium, ut supra, visitaverint, atque ibi, ut praefertur, oraverint; vel in

mortis articulo constituti, nisi S. Synaxim sumere queant, saltem contriti nomen Iesu ore, sin minus corde, devote invocaverint, plenariam item omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Denique tum sodalibus, tum praedictis benefactoribus, qui vere pariter poenitentes et confessi ac sacra Communione refecti, festivitatibus Conceptionis, Nativitatis, Annunciationis, Visitationis ac Purificationis B. M. V. nec non feria sexta post dominicam Passionis, reliqua quae iniuncta sunt, pietatis opera in dictis Congregationis ecclesiis peregerint, septem annos totidemque quadragenas de iniunctis eis seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Quas omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, excepta plenaria indulgentia in mortis articulo lucranda, etiam animabus Christifidelium quae Deo in caritate coniunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse impertimus. In contrarium facentibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo valituris.Volumus autem, ut praesentium Litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis et manu alicuius notarii publici subscriptis, seu sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die II Aprilis MCMXII, Pontificatus Nostro anno nono.

R. Card. Merry del Val,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

EPISTOLA.

AD R. P. D. SILVERIUM GOMES PIMENTA, ARCHIEPISCOPUM MARIANNENSEM, OB QUINQUAGESIMUM SACERDOTII ANNIVERSARIUM, GRATULATIONIS ERGO.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Libenter quidem nuncium accepimus quinquagesimi sacerdotii tui natalis, tibique, venerabilis frater, gratulamur ex animo et fausta quaeque a Deo precamur. Reposcit hoc benevolentiae testimonium, cum tua in Nos pietas, quam et probe perspectam habemus et plurimi, uti par est, facimus, tum navitas qua in regenda dioecesi ita laudabiliter versaris ut boni pastoris partes expleas et praemia tibi compares, *thesaurum* nimirum *non deficientem in caelis*. - Cui quidem ut prolatione temporis novae semper fiant meritorum accessiones, Deum exoramus ut quam diutissime te Nobis tuoque servet gregi, omnique augeat gratia caelesti.

Interim vero ut tibi tuisque fidelibus sacerdotii tui sollemnia uberiorem afferant laetitiam et spiritualiter prosint, recurrente die anniversaria sacrae celebritatis facultatem tibi facimus Papalem impertiendi benedictionem cum Indulgentia plenaria in forma Ecclesiae consueta, ab omnibus qui sacris intererunt lucranda. - Voluntatis in te Nostrae significationi cumulum afferat apostolica benedictio, quam tibi, venerabilis frater, iisque omnibus in quibus tuae evigilant curae, peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXXI martii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I.

DECRETUM.

DE LOCO RESIDENTIAE EPISCOPI ATURENSIS.

Aturensi dioecesi novo pastore donata, de opportuniori residentiae episcopalis loco exorta sunt dubia, quae ad Apostolicam Sedem sunt rite delata. Itaque Ssmus Dominus Noster Pius PP. X, rebus omnibus sedulo perpensis auditoque virorum qui negotium bene noverint voto, Aturensem residentiam ceteris propositis praeferendam esse decrevit. Quare in executionem huius Pontificiae iussionis per hoc Decretum Consistoriale statuitur ut Aturensis Episcopus in ipsa Aturensi civitate, ubi cathedralis cum capitulo extat ecclesia, ordinariam suam residentiam eligat ac statuat vix dum inibi ei praesto esse possint tum pro se tum pro maiori seminario aedes opportunae. Interea tamen ob specialia rerum adiuncta fas illi esto in loco vulgo *Dax* nuncupato provisorio modo residere, donec scilicet praefata comparandarum in Aturensi civitate aedium conditio impleatur. Quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 22 aprilis 1912.

C. CARD. DE LAI, Episc. Sabinen., *Secretarius.*

Scipio Tecchi, *Adsessor.*

II.

BISUNTINA.

ERECTIONIS IN COLLEGIATAM AD HONOREM.

Ssmus Dominus Noster Pius PP. X decreto sacrae Congregationis Consistorialis diei 20 Maii 1912 ecclesiam Sanctis Ferreolo ac Ferrucio martyribus sacram, in pago vulgo *Saint-Ferjeux* prope Vesontionem, perpetuum in modum titulo Collegiatae ad honorem condecorare dignatus est, ita ut ipsius rector seu parochus pro tempore eiusque in animarum cura adiutores, statim ac ad suum cuiusque officium obeundum legitime nominati sint, eodemque munere durante, canonici honorarii nuncupari possint et valeant.

III.

PROVISIO ECCLESIARUM.

Successivis sacrae Congregationis Consistorialis decretis Ssmus Dominus Noster Pius PP. X has quae sequuntur ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

10 aprilis 1912. — Cathedrali ecclesiae Pactensi praefecit Revmum Ferdinandum Fiandaca, hactenus episcopum Nicosiensem.

15 aprilis. — Titulari ecclesiae archiepiscopali Trapezuntinae Reverendissimum Iosephum Camassa, iam episcopum Melphiensem et Rapollensem.

22 aprilis. — Cathedrali ecclesiae Feretranae sac. Raphaëlem Santi, archidioecesis Bononiensis, ibidem parochum loci vulgo « Pieve di Budrio ».

29 aprilis. — Metropolitanae ecclesiae Ianuensi Revmum Andream Caron, hactenus episcopum Cenetensem.

— Cathedrali ecclesiae Mandetriensi R. P. Aloisium (in saeculo Stephanum) Misic, O. F. M. Unionis Leonianae.

— Titulari ecclesiae episcopali Lyrbensi sac. Antonium Papp, protonotarium apostolicum ad instar participantium, praelatum domesticum S. S., vicarium generalem dioecesis Munchacsiensis Ruthenorum, quem constituit coadiutorem cum iure futurae successionis Revmi Iulii Firczak, episcopi Munchacsiensis Ruthenorum.

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

I.

DECRETUM.

IMMUTATIONIS FINIUM.

Quo facilius et cum uberiore fructu prospiceretur Christifidelium utilitati Fideique dilatationi in subpraefectura civili Tsinkyhiem vicariatus apostolici Sutchuensis meridionalis in Sinis, solertissimus dicti vicariatus Ordinarius R. P. D. Marcus Chatagnon, Ep. tit. Chersonensis, a S. Sede postulavit ut memorata subpraefectura a sua missione separaretur, atque vicariatui apostolico de Kientchang, duobus abhinc annis erecto, adiiceretur. Qua super re Emi ac Revmi Patres Cardinales S. huius Congreg. de Propaganda Fide in generali conventu diei 1 vertentis mensis examen instituerunt, atque, allatis rationibus mature perpensis, statuerunt subpraefecturam civilem Tsinkyhiem a vicariatu apostolico Setchuensi meridionali seiungendam esse, atque adiudicandam vicariatui de Kientchang, cuius Ordinarius R. P. D. Ioannes Baptista De-Guébriant, Ep. tit. Euroeensis, paratum se profitetur ad dictae quoque regionis spirituale regimen suscipiendum.

Hanc vero Emorum Patrum sententiam Ssmus D. N. Pius div. prov. Pp. X, audita relatione sibi facta a R. P. D. sacrae huius Congregationis Secretario in audientia diei 22 eiusdem mensis, ratam habere et adprobare dignatus est, atque praesens S. huius Congregationis decretum confici iussit.

Datum Romae ex aedibus S. Congr. de Prop. Fide, die 30 aprilis 1912.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Camillus Laurenti, *Secretarius.*

II.

NOMINATIONES EPISCOPORUM.

Brevibus Apostolicis nominati sunt:

19 aprilis 1912. — *Episcopus Kandiensis (Kandy) in Indiis Orientalibus,* R. P. Beda Beekmeyer, e Congregatione Silvestrina O. S. B.

24 aprilis. — *Episcopus titularis Gargarensis et Vicarius Apostolicus Nili Superioris,* R. P. Ioannes Biermans, e Societate Missionariorum S. Ioseph de Mill-Hill.

27 aprilis. — *Episcopus titularis Curubitanus et Vicarius Apostolicus novi Vicariatus Ce-li maritimi in Sinis,* R. D. Paulus Dumond, ex Instituto Sacerdotum a Missione.

III.

NOMINATIO PRAEFECTI APOSTOLICI.

Decreto S. Congregationis de Propaganda Fide nominatus est:

14 maii 1912. — R. P. Liberatus ab Exel, Ordinis Fratrum Minorum Capulatorum (in saeculo Iacobus Cluts), ***primus Praefectus Apostolicus novae praefecturae apostolicae Sumatranae.***

IV.

CESSATIO AB OFFICIO.

Ssmus Dñus Noster Pius PP. X in audientia diei 2 maii 1912 renuntiationem R. P. D. Guilelmi Miller, Episcopi titularis Eumenensis, ab officio Vicarii Apostolici Transvaalensis, benigne excepit.

S. CONGREGATIO INDICIS

I.

DECRETUM

QUO QUAEDAM PROHIBENTUR OPERA.

Feria II. die 6 maii 1912.

Sacra Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa X Sanctaque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae, eorumdemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 6 maii 1912, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

Abbé Jules Claraz, *Le mariage des prêtres. Paris 1911.*

Izsóf Alajos, *A gyakori szent áldozás és az életpszichologia. Budapest 1910.*

Th. de Cauzons, *Histoire de l'inquisition en France. Paris 1909.*

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis.

Quibus Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas Sua Decretum probavit, et promulgari praecepit. In quorum fidem etc.

Datum Romae, die 9 maii 1912.

F. Card. Della Volpe, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Thomas Esser, O. P., *Secretarius.*

II.

DUBIUM.

Sacra Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa X Sanctaque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae eorumdemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 6 maii 1912, ad dubium:

« Utrum Episcopus loci, in quo aliquis auctor eidem non subditus « librum, a proprio Ordinario iam examinatum et praelo dignum iudi- « catum, publici iuris facere desiderat, istius libri impressionem permit- « tere possit, quin eum novae censurae subiicere debeat »

respondendum censuit:

« Affirmative, apponendo iudicium " Nihil obstare „ censoris alterius « dioecesis, ab istius Ordinario sibi transmissum ».

Quibus Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas Sua responsionem Eminentissimorum Patrum confirmavit et promulgari praecepit.

Datum Romae, die 9 maii 1912.

F. Card. Della Volpe, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Thomas Esser, O. P., *Secretarius.*

S. CONGREGATIO RITUUM

I.

BENEDICTIO MACHINAE AD EXSTINGUENDUM INCENDIUM.

(pro tota ecclesiastica provincia Pragensi).

Clerus a proximiori Ecclesia, vel ab alio aliquo praeparato loco, procedit ad locum ubi est machina benedicenda, canendo vel recitando:

Ant. Mansuefactus est ignis, et viam suae virtutis oblitus est: ut filii tui, quos dilexisti, Domine, serventur illaesi.

Ps. 65. Jubilate Deo, omnis terra, psalmum, *etc.*

Et repetitur Ant. Mansuefactus est ignis, *etc.*

Repetita antiphona, Celebrans, respondentibus circumstantibus, dicit:

Kyrie, eleison. Christe, eleison. Kyrie, eleison.

Pater noster. (*secreto usque ad*)

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Salvos fac servos tuos.

℟. Deus meus, sperantes in te.

℣. Mitte eis, Domine, auxilium de Sancto.

℟. Et de Sion tuere eos.

℣. Nihil proficiat inimicus in eis.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

℣. Benedicite, ignis et aestus, Domino.

℟. Laudate et superexaltate eum in saecula.

℣. Benedicite, filii hominum, Domino.

℟. Laudate et superexaltate eum in saecula.

℣. Qui liberat nos de medio ardentis flammae.

℟. Et de medio ignis eruit nos.

℣. Confitemini Domino, quoniam bonus.

℟. Quoniam in saeculum misericordia eius.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit caelum et terram.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, qui tribus pueris in fornace Babylonis per Angelum tuum mitigasti flammas ignium: omnes, quaesumus, per dexteram tuam in cordibus nostris faces exstingue vitiorum; ut a temporalibus eruamur incendiis, et ab ignibus liberemur aeternis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

OREMUS.

Deus, cujus in manibus nos sumus et sermones nostri, et omnis sapientia, et operum scientia et disciplina: famulis tuis opitulator adsiste; ut quoties instantibus incendii periclitemur angustiis, toties suppetentibus ingenii foveamur auxiliis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

OREMUS.

Deus, justus hominum gubernator et clemens, cui tanquam Factori suo sic omnis promptior creatura deservit, ut eadem ad tormentum impiis exardescat, et ad beneficium piis lenis evadat: aurem tuam, quaesumus, precibus nostris benignus intende, et hanc machinam comprimendis ignibus destinatam tua munificus bene✠dictione perfunde: ut quoties hujus efficax instrumentum machinae viva fide piisque cum votis fuerit adversus excitas incendii vires adhibitum, aqua saevientes flammas ex eo iactata restinguat, et igni vim totam suae virtutis eripiat, ne incendium fidelibus in te sperantibus molestiam afferat, neve illis eorumque bonis detrimentum ingerat: quatenus universi, ab omni formidine pariter et periculo sospites, a suis vitiis toto corde resipiscant ac, beneficiorum tuorum memores, sincera mente cognoscant talia sibi flagella e sua quidem iniquitate prodire, et in tua miseratione cessare. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia saecula saeculorum.

℟. Amen.

Deinde celebrans aspergit machinam aqua benedicta.

PRAGEN.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X, suprascriptum ritum ac formulam benedicendi machinam ad incendium extinguendum, instante Emo et Rmo Dño Cardinali Leone de Skrbensky, Archiepiscopo Metropolita Pragensi, et referente infrascripto Cardinali Sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, approbavit; eandemque benedictionis formulam in tota ecclesiastica Provincia Pragensi adhibendam benigne concessit. Die 10 aprilis 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien,
Secretarius.

II.

BENEDICTIO SOLEMNIS NOVAE NAVIS PISCATORIAE.
(pro dioecesi Algaren.).

℣. Adjutorium nostrum, etc.

℣. Dominus vobiscum, etc.

Ant. Domine Dominus noster.

Ps. 8. Domine Dominus noster, quam admirabile *etc.*

Ant. Domine Dominus noster, quam admirabile est Nomen tuum in universa terra!

℣. Dominus vobiscum, *etc.*

OREMUS.

Propitiare, Domine, *etc.* (*ut in Rituali Romano pro benedictione novae navis*).

℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum, *etc.*

✠ Sequentia Sancti Evangelii secundum Joannem.

℟. Gloria tibi, Domine.

In illo tempore manifestavit se iterum, *etc.* (*Joan. XXI, 1-24*).

℟. Laus tibi, Christe.

℣. Dominus vobiscum, *etc.*

OREMUS.

Deus, qui dividens aquas ab arida, omnem animam in his viventem creasti, hominemque voluisti piscibus maris dominari: qui super marinos vortices ambulans ventis et fluctibus imperasti: Apostolorumque retia verbo tuo mirabiliter replesti: praesta quaesumus, ut in naviculis suis famuli tui ab omnibus periculis, te comitante, liberati, piscium multitudinem copiosam concludant, ac tandem ad aeternae felicitatis portum, meritis onusti, perveniant. Per Christum Dominum Nostrum.

℟. Amen.

OREMUS.

Obsecramus te, Domine, Salvator noster, ut famulorum tuorum labores benedicere digneris, quemadmodum Apostolis tuis benedixisti dicens: mittite in dexteram navigii rete, et invenietis: ut de abundantia tuae benedictionis laeti, te Redemptorem nostrum semper exaltemus benedictum in saecula.

℟. Amen.

OREMUS.

Respice, Domine, ad intercessionem Beatissimae Virginis Mariae, Sancti Petri, caeterorumque Apostolorum et Sancti *N.* (*Titularis navis benedicendae*), ut labores manuum nostrarum ne despicias; sed tua sanctissima bene✠dictione, a nobis cuncta peccata repellas, pericula submoveas, et omnia nobis bona profutura concedas. Per Dominum, *etc.*

℟. Amen.

Sacerdos cum aqua benedicta navem aspergit dicens: Pax et benedictio Dei Omnipotentis, Patris et Filii ✠ et Spiritus Sancti, descendat super navem istam, et super omnes qui in ea erunt, et maneat semper.

℟. Amen.

ALGAREN.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X, peramanter deferens supplicibus votis Rmi Dni Ernesti Piovella, Episcopi Algaren., ab infrascripto Cardinali Sacrae Rituum Congregationi Praefecto relatis, suprascriptum ritum ac formulam Benedictionis solemnis novae navis piscatoriae in usum Cleri illius dioeceseos benigne approbare dignatus est. Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die 10 aprilis 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien, *Secretarius.*

III.

NEAPOLITANA.

DECRETUM BEATIFICATIONIS ET CANONIZATIONIS VEN. SERVI DEI EMANUELIS RIBERA, SACERDOTIS PROFESSI E CONGREGATIONE SS. REDEMPTORIS.

Emanuel Ribera, quem inter suos electos filios Congregatio Ssmi Redemptoris laeto gratoque animi affectu adscribit, in urbe Melphictensi die 8 martii anni 1811 ortum duxit e coniugibus Vincentio et Elisabetha Cozzola, non minus genere ac fortuna quam pietate claris. In primaeva aetate, patre orbatus maternisque curis educatus, ob suam indolem et religionem in Dei famulatum et obsequium bene comparatus apparuit. In schola cuiusdam magistri sacerdotis litterarum rudimentis instructus,

duodennis seminarium Melphictense ingressus est, ubi, usque ad annum decimum octavum commoratus, studio ac virtute, uti fertur, valde profecit. Quum autem lectioni operum S. Alphonsi de Ligorio incumberet, animo reputans se ad institutum Ssmi Redemptoris capessundum vocari, mentem suam rectori maiori Alphonsianae Congregationis aperuit; a quo in sancto proposito confirmatus, omnibus de more expletis, tandem inter professos adscitus est. Mox vero sacerdotio auctus, licet assidue laboraret infirma valetudine ex morbo quem contraxerat in iuvandis infirmis asiatica lue infectis, nulli prorsus parcens labori, ministerium suum honorificavit. Eiusmodi autem chronico morbo ingravescente ad extrema deductus, die 10 novembris anni 1874 Neapoli spiritum Deo reddidit. Interim opinio sanctitatis Servi Dei quae mortalem Eius vitam comitabatur, etiam obitum subsequuta est: super qua, in dies magis clara, inquisitiones informativae Ordinaria auctoritate adornatae et ad sacram Rituum Congregationem transmissae sunt. Quum omnia in promptu essent et, peracta revisione scriptorum Servi Dei, nihil obstaret quominus ad ulteriora procedi posset, instante Rmo P. Claudio Benedetti, Congregationis Ssmi Redemptoris postulatore generali, attentisque litteris postulatoriis quorundam Emorum S. R. E. Cardinalium, plurium Rmorum Sacrorum Antistitum aliorumque virorum ecclesiastica vel civili dignitate praestantium, rogante etiam Rmo P. Patritio Murray, memoratae Congregationis superiore generali et rectore maiori, Emus et Rmus Dnus Cardinalis Hieronymus Gotti, huius causae Ponens seu Relator, in ordinariis Sacrorum Rituum Congregationis comitiis subsignata die ad Vaticanum coactis, sequens dubium discutiendum proposuit: ***An sit signanda Commissio Introductionis Causae, in casu et ad effectum de quo agitur?*** Et Emi ac Rmi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi, post relationem ipsius Emi Ponentis, audito voce et scripto R. P. D. Alexandro Verde, sanctae Fidei Promotore, omnibus sedulo perpensis, rescribendum censuerunt: ***Affirmative, seu signandam esse Commissionem, si Sanctissimo placuerit.*** Die 8 martii 1912.

Facta postmodum de his Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X per infrascriptum Cardinalem sacrae Rituum Congregationi Praefectum relatione, Sanctitas Sua, rescriptum ipsius sacri Consilii ratum habens, propria manu signare dignata est Commissionem Introductionis Causae Venerabilis Servi Dei Emmanuelis Ribera, sacerdotis professi e Congregatione Ssmi Redemptoris, die 8 maii 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Episc. Charystien., *Secretarius.*

IV.

LITTERAE CIRCULARES

AD REV.MOS LOCORUM ORDINARIOS QUOAD PROPRIA OFFICIORUM DIOECESANA.

Illme et Rme Domine, uti Frater,

Quum Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X magnae curae sit, ut Breviarii Romani reformatio ad unguem perficiatur; operae pretium erit, etiam lectiones historicas cuique dioecesi proprias ad trutinam revocare. Quamobrem gratissimum Summo Pontifici fecerit Amplitudo Tua, si pro virili curabit, ut in ista dioecesi Tibi commissa, viri periti eligantur qui, conlatis consiliis, historicas lectiones quas supra dixi, diligenter examinent easque cum vetustis codicibus, si praesto sint, aut cum probata traditione conferant. Quod, si repererint eas historias contra fidem codicum et solidae traditionis in aliam formam a nativa degenerasse, omni ope adlaborent ut vera narratio restituatur.

Omnia vero maturius expendenda sunt, ne quid desit ex ea diligentia, quae collocanda est in reperiendis codicibus, in eorum variis lectionibus conferendis et in vera traditione observanda. Nec profecto opus est festinatione: putamus enim spatium ad minus triginta annorum necessarium, ut Breviarii reformatio feliciter absolvatur.

Interea cum opus in ista dioecesi perfectum fuerit; Amplitudo Tua ut illud ad hanc Sacrorum Rituum Congregationem mittatur, pro sua pietate sataget: ita tamen, ut si quid in lectionibus historicis additum vel demptum aut mutatum fuerit, rationes quae ad id impulerunt, brevi sed lucida oratione afferantur.

Dum haec, de speciali mandato Summi Pontificis, Amplitudini Tuae significo, diuturnam ex animo felicitatem adprecor.

Romae, die 15 maii 1912.

Amplitudinis Tuae

Uti Frater addictissimus

L. ✠ S.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

† Petrus La Fontaine, Episc. Charystien., *Secretarius.*

Nota. Hisce similes litterae missae sunt ad Praepositos generales Ordinum seu Congregationum Religiosorum, quoad Propria Officiorum ipsis concessa.

SACRA ROMANA ROTA

ARGENTINEN.

NULLITATIS MATRIMONII (SCHMITT-SCHMITT).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno nono, die 23 februarii 1912, RR. PP. DD. Franciscus Heiner, Ponens, *Ioannes Prior et Aloisius Sincero, Auditores de turno, in causa* « Argentinen. - Nullitatis matrimonii », *inter* Rosaliam Schimtt, *repraesentatam per legitimum procuratorem advocatum Vincentium Sacconi, et* Leonardum Schmitt, *contumacem, interveniente et disceptante in causa vinculi Defensore ex officio, sequentem definitivam tulerunt sententiam.*

Rosalia Schmitt, catholica, quum 28 annorum erat, die 25 ianuarii 1898 in civitate Argentinensi matrimonium civile contraxit cum Leonardo Schmitt, viro acatholico, qui dissimulaverat usque ad hanc ceremoniam civilem se esse catholicum. Cum vero inter sponsos dissensiones ortae sint, et vir recusaret matrimonium contrahere etiam coram parocho catholico uti promiserat, vita coniugalis abrupta est.

Die 22 martii 1899 mulier divortium civile obtinuit, et cum alio viro, Eugenio Machin, die 8 mensis subsequentis iterum civiliter se coniunxit.

Post aliquot annos petiit ab auctoritate ecclesiastica, ut primum matrimonium declararetur nullum, et ita possibile redderetur secundum matrimonium inire in facie Ecclesiae. Causa introducta est apud Curiam Argentinensem, et die 16 decembris 1909 prodiit sententia pro matrimonii nullitate ex defectu consensus mulieris. Ab hac sententia vinculi Defensor appellavit ad H. S. Ordinem, quare causa iterum videnda et decidenda est sub dubio consueto: *An constet de matrimonii nullitate in casu?*

Ad ius quod attinet, praemittendum est, caput « *Tametsi* » Concilii Trid. (Sess. XXIV, c. 1. *de ref. matr.*) in civitate Argentinensi nunquam fuisse promulgatum (Ioder, *Formulaire matrim.*, p. 338 sq.), ita ut quivis consensus maritalis, etsi non coram parocho et duobus testibus datus, usque ad Decretum Pii X « Ne temere » verum matrimonium effecerit, dummodo non obstaret aliud impedimentum dirimens. In casu autem

quaeritur, an consensus coram *magistratu civili* emissus sit verus consensus *maritalis:* aliis verbis, an matrimonium *civile* sit verus contractus *matrimonialis,* ita ut efficiat verum matrimonium indissolubile. Ad cognoscendam hanc quaestionem sat difficilem, fusius tractandum est de *natura* matrimonii civilis et eius validitate in se spectata, necnon de eius valore in opinione seu aestimatione populi catholici, in specie germanici.

Constat *ante* Tridentinum omnia matrimonia fuisse valida, nisi fuerint contraria iuri naturali, divino vel ecclesiastico, non exclusis matrimoniis clandestinis quae non in facie Ecclesiae, i. e. non coram parocho competenti et duobus testibus, celebrata sunt, licet haec matrimonia fuerint illicita. Idem valet *post* Tridentinum usque ad promulgationem Decreti « *Ne temere* » Pii X diei 2 augusti 1907, resp. ad Pascha anni 1908, de matrimoniis celebratis in iis locis ubi caput « *Tametsi* » Concilii Tridentini non fuit promulgatum, aut quibuscumque ex causis, v. g. ob extensionem Constitutionis quae Benedictina dicitur, vim legis non habuit. Quare in hisce locis, usque ad diem supra citatum, omnia matrimonia erant valida, quae mero consensu mutuo inter personas de iure habiles contrahebantur.

Quapropter in introductione celeberrimi illius Decreti de reformatione matrimonii expresse dicitur: « Clandestina matrimonia libero con- « trahentium consensu facta, rata et vera esse matrimonia », ac damnantur ii qui « ea vera ac rata esse negant ». Iam Alexander III (c. 2, X. IV, 3) expresse docuerat, matrimonia mero mutuo consensu inita, relate ad validitatem ab Ecclesia, suscipienda et comprobanda esse tamquam matrimonia in facie Ecclesiae contracta.

Iam vero haec doctrina Ecclesiae retinenda est etiam in diiudicanda validitate vel invaliditate matrimonii *civilis* in iis locis ubi forma Tridentina vim legis non habet. Etenim cum ibi *omnis* consensus matrimonialis, etiam ille qui non sit datus in forma Tridentina, verum et validum matrimonium efficiat, id dicendum est etiam de consensu *coram magistratu civili* datus, dummodo a contrahentibus naturalis et mutuus consensus praestetur.

In diiudicanda ergo validitate vel invaliditate matrimoniorum civilium, imprimis distinguendum est inter ea quae iis in locis contracta sunt ubi assistentia parochi et duorum testium est postulatum *substantiale,* et ea quae iis in locis inita sunt ubi dicta assistentia solum ad *liceitatem,* non autem ad validitatem, praescripta est. In hoc altero casu iterum distinguendum est, utrum in contrahendo matrimonio civili adsit *verus* et ex iure naturae *legitimus* consensus, i. e. consensus cum mari-

tali intentione inter personas de iure habiles, an matrimonium *mere civile* sit contractum ad satisfaciendum praecepto societatis civilis et ad obtinendos *effectus civiles* ex lege civili cum tali forma civili coniunctos.

Quare, secundum ius hucusque vigens, invalida sunt omnia matrimonia *solum coram magistratu civili* contracta in *locis tridentinis*, i. e. in iis locis ubi Decretum « *Tametsi* » vim legis habebat, sicuti secundum ius novum per Decretum « *Ne temere* » constitutum invalida sunt matrimonia *mere catholica* quae aliter ac in facie Ecclesiae contrahuntur, exceptis illis casibus particularibus in Decreto « *Ne temere* » relatis. In utroque ergo casu matrimonium *mere civile* sine dubio est invalidum quoniam deest forma substantialis ab Ecclesia praescripta, et habetur merus concubinatus; hinc proles in foro ecclesiastico est illegitima et coniuges ad sacramenta admitti nequeunt, nisi prius matrimonium validum in forma ecclesiastica contraxerint. Sed haec omnia ab auctoritate ecclesiastica clare et distincte constituta et declarata sunt, et omnes canonistae in hisce punctis substantialibus conveniunt, ita ut haud necesse sit dictas propositiones argumentis confirmare.

Ius hucusque vigens quoad matrimonium civile in locis *non tridentinis* et ius hodiernum quoad matrimonium *mixtum* speciatim in Germania, vel etiam *acatholicorum* inter se quod spectat, distinguendum est igitur inter matrimonia civilia quae contrahuntur cum *intentione maritali*, i. e. cum intentione contrahendi *verum* matrimonium, et ea matrimonia civilia quae ineuntur cum intentione contrahendi connubium *mere civile*. In priori casu, seu si contrahentes intendunt coram magistratu civili *verum* matrimonium celebrare, matrimonium sine dubio est validum dummodo non obstet aliquod impedimentum dirimens. At in tali casu matrimonium est validum non ratione actus *civilis*, sed ratione *consensus naturalis*, qui, in iis quos lex ecclesiastica quoad *formam* contrahendi non obligat relate ad *valorem* actus, semper verum matrimonium causat. Quare Emus Card. Gasparri (*De matrim.*, II, n. 1228) docet: « At si partes habiles sunt iuxta Ecclesiae leges, et, actum civilem « ponentes ante matrimonium coram Ecclesia, *intenderint verum matri-* « *monium*, actus civilis est verum matrimonium, *non quia lex civilis* « *servata est*, sed quia nihil deest iuxta Ecclesiae legislationem neces- « sarium ad matrimonii validitatem ».

Similiter scribit Wernz (*Ius Decret.*, IV, n. 207): « Si contrahentes « sponsi sive catholici sive acatholici baptizati lege tridentina non sunt « adstricti, in mere civili matrimonii celebratione etsi illicitum, tamen « validum ineunt matrimonium, *dummodo intentionem habeant vere con-*

« *trahendi matrimonium,* neque aliud obstet impedimentum canonicum; « *at si civilem tantum velint performare caeremoniam... omni valore caret* « *matrimonium civile.* Quare in his locis talia matrimonia civilia nequa- « quam valida sunt *propter formam legemque civilem servatam* neque « absolute et simpliciter, sed cum clausula: " Dummodo constet de « mutuo eorum consensu „ i. e. coniugum, ad tramites antiqui iuris Decre- « talium ». Quoniam et in hac quaestione unanimis est mens canonistarum, cui plene conformes sunt decisiones auctoritatis ecclesiasticae, omitti possunt alia argumenta.

In altero casu, seu si contrahentes sponsi in celebratione matrimonii civilis *solummodo legem civilem* observare volunt neque ullam intentionem habent vere contrahendi matrimonium, quia v. g. pro vero matrimonio habent solum matrimonium in forma ecclesiastica celebratum, revera matrimonium civile tantum contrahunt, nullo modo autem verum ac validum matrimonium. Res ambigua non est in regionibus, ubi matrimonium civile vi legis civilis est *solubile.* Etenim indissolubilitas est *qualitas essentialis* matrimonii christiani, qua deficiente matrimonium inter christianos existere nequit.

Hinc docet S. Thomas (*S. Th.*, P. III, q. 77, c. 3): « Vinculum « matrimonii est perpetuum, unde illud quod perpetuitati repugnat, « matrimonium tollit ». Eadem de causa Syllabus Pii IX damnavit propositionem (67) « Iure naturae matrimonii vinculum non est indissolubile, « et in variis casibus divortium proprie dictum auctoritate civili san- « ciri potest ».

Iam vero matrimonium civile in Germania, Anglia, Gallia, Belgio et Helvetia etc. vi legis civilis est solubile, et a iudice saeculari divortium plenum decerni potest. Quicumque igitur in praefatis regionibus matrimonium *mere civile* inire intendit, matrimonium *solubile* contrahit, non autem verum matrimonium in sensu dogmatico seu christiano.

Neque dicatur, tunc etiam omnia acatholicorum matrimonia qua talia esse invalida, cum acatholici matrimonium aestiment solubile. Habetur enim differentia essentialis inter matrimonium civile et matrimonium v. g. protestantium qua tale. Nam in secundo casu contrahitur verum matrimonium *in se* indissolubile, non obstante errore contrahentium circa talem qualitatem. Acatholicus enim, ut christianus, intendit per contractum maritalem *verum* matrimonium contrahere; verum autem matrimonium est semper *indissolubile,* neque datur inter christianos verum matrimonium quod sit dissolubile. Si quis circa hoc bonum matrimonii *errat,* habetur solummodo error *subiectivus,* qui, ut ait Bened. XIV (*De syn. dioec.*, l. XIII, c. 22, n. 7 sq.), *obiectivae* veritati ac

realitati non obtrectat. Acatholicus igitur qui, uti christianus, ***verum*** matrimonium inire vult, eo ipso contrahit matrimonium ***obiective*** indissolubile. Aliter tamen dicendum, si quis ***explicite*** intendit, i. e. expresse ut conditionem sine qua non in pactum deducit, dissolubilitatem matrimonii. In tali casu matrimonium est nullum et irritum, quia intenditur matrimonium ***obiective*** dissolubile, quod valide iniri nequit. Talis vero intentio non ***praesumitur***, sed est probanda. E contra matrimonium ***civile*** est ***obiective dissolubile***, ergo qua tale in se invalidum, uti accuratius patebit ex infra dicendis.

Ex hoc principio indissolubilitatis matrimonii facile intelligitur Summorum Pontificum animus a matrimonio civili alienus. Benedictus XIV interroganti cuidam missionario in Statibus confoederatis Americae Septentrionalis, ubi Tridentinum vim non habuit et proinde verus consensus mutuus, etsi non in facie Ecclesiae datus, verum matrimonium efficit, respondit, matrimonium mere civile inter christianos esse nullum et irritum « sive ratione sacramenti sive ratione contractus ». Pius IX in litteris anni 1852 (25 iulii), ad regem Victorem Emanuelem missis, matrimonium civile qua tale haud cunctanter « concubinatum » appellat. Item Pontifex in Syllabo reiecit propositionem « Vi contra-« ctus mere civilis potest inter christianos constare veri nominis matri-« monium ». Non aliter iudicat Leo XIII in Litteris encyclicis « *Inscruta-« bili* » diei 21 aprilis 1878 et « *Arcanum divinae* » diei 10 februarii 1880, cum in illis matrimonio civili notam inurat « ***legalis concubinatus*** », ac in his scribat: « Similiter omnibus exploratum esse debet, si qua « coniunctio viri et mulieris inter Christifideles extra sacramentum « contrahatur, eam vi ac ratione iusti matrimonii carere; et quamvis « convenienter legibus civicis facta sit, tamen pluris esse non posse « quam ritum aut morem iure civili introductum; iure autem civili « res tantummodo ordinari atque administrari posse, quas matrimonia « efferunt ex sese in genere civili et quas gigni non posse manifestum « est, nisi vera et legitima illarum causa, scilicet nuptiale vinculum, « existat ». Hic igitur Pontifex, alias tam cautus ac pacis amans, docet coniunctionem matrimonialem secundum leges civiles peractam esse meram caeremoniam iure civili introductam ad obtinendos effectus mere civiles, non autem esse verum et validum matrimonium.

Nequit autem obiici matrimonium civile in Germania ex ipsa lege civili concipi tamquam conficiens unionem ***stabilem ac indefinitam***, neque ex dissolubilitate matrimonii civilis sequi id matrimonium esse tantum contractum ad tempus definitum, cum in eo dissolubilitas solummodo ut eventus ***possibilis*** consideretur. Nam ***eadem*** lex quae matrimonium

civile iuridice regit, simul statuit tale matrimonium certis de causis quoad vinculum iuridice dissolvi posse, quare eo ipso declarat matrimonium civile, qua tale, non esse indissolubile sed in se dissolubile. Dissolubilitas igitur est elementum matrimonii civilis et qualitas eidem iuridice inhaerens; alias *possibilitas* dissolutionis non posset a priori iuridice determinari. Sicuti matrimonium civile vigore legis civilis exoritur, sic vigore *eiusdem* legis, existentibus certis causis vel conditionibus a lege statutis, idem matrimonium civile denuo *solvi* potest. Ergo *dissolubilitas de iure* possibilis semper necessarium requisitum est verae solutionis. Sive ad solutionem causae ab ipsa lege statutae existere et probari debeant, sive solutio, uti in Helvetia, a mutua libera voluntate coniugum dependeat, *natura* matrimonii civilis est semper eadem; nam in utroque casu vi legis quaecumque coniunctio manet dissolubilis, et contractus quo tale matrimonium initur, est contractus solubilis, ita ut contrahentes nequaquam matrimonium *in sese* indissolubile et consequenter verum et christianum ineant.

Insuper est opinio communis catholicorum in tota Germania, matrimonium *mere civile* non esse verum et *proprie dictum* matrimonium in sensu christiano. Quum per legem diei 9 martii 1878 in regno borussico matrimonium civile obligatorium introductum esset, episcopi in coetu Fuldensi communes litteras pastorales publicarunt, quibus docebant, omnes christifideles etiam in futuro teneri contractum matrimonialem iuxta praecepta Ecclesiae celebrare, et magistratum civilem peragere *mere civilem caeremoniam*, quae coram Deo et Ecclesia nullam coniunctionem matrimonialem efficiat (*Archiv. f. k. Kirchenrecht*, vol. 33, p. 192 sq.).

Episcopus princeps Vratislavien. Henricus Foerster in particulari epistola circulari, in tota dioecesi legenda, diei 24 augusti 1878 exposuit relationem Ecclesiae ad novas leges matrimonium civile respicientes, et speciatim clero dioecesano inculcavit ut fideles monerent, « legem civi- « lem de matrimonio coram magistratu civili ineundo esse meram insti- « tutionem reipublicae, ideoque habere effectum tantummodo pro con- « ditione civili; per declarationem autem quam sponsi coram magistratu « faciunt ad satisfaciendum praescripto legis civilis, et per hanc forma- « litatem coram eodem peractam, matrimonium ecclesiasticum, i. e. *verum* « *et validum coram Deo et Ecclesia*, nequaquam perfici ».

In Instructione super matrimonio archidioecesis Coloniensis, quae singulis annis dominica 2 post Epiphaniam in omnibus ecclesiis archidioecesis publicatur, dicitur n. 5: « Cum matrimonium sit sanctum sacra- « mentum et solum coram parocho contrahentium et praesentibus duobus

« testibus celebrari possit, homini christiano sub peccato mortali non « licet contentum esse solo matrimonio civili, quia hoc nullatenus inter « christianos efficere potest matrimonium ***verum et validum*** ».

Item Emus Card. Kopp in sua Instructione diei 9 martii 1908, singulis annis in ecclesiis dioecesis Vratislavien. legenda, scribit: « Decla- « ratione facta coram magistratu qua legi civili fit satis, matrimonium « ecclesiasticum, i. e. coram Deo et Ecclesia validum, inter catholicos « nequaquam efficitur ». Simili modo Instructiones de matrimonio in reliquis dioecesibus Germaniae loquuntur semper de invaliditate matrimonii civilis, et etiam catechismi dioecesani expresse idem docent. Novus ipse Catechismus paucis ante annis speciali iussu Summi Pontificis Pii X editus, qui in omnibus Italiae dioecesibus introduci debuit, interrogationi « Che cosa è il matrimonio civile? » respondet: « Il matrimonio civile « non è altro che una formalità prescritta dalla legge al fine di dare e « assicurare gli *effetti civili* ai coniugati e alla loro prole ». Hoc loco igitur matrimonium civile ut mera ***formalitas*** a lege praescripta in ordine ad obtinendos ***effectus civiles*** pro contrahentibus eorumque filiis explicatur. In sequenti quaestione, an pro christiano sufficiat matrimonium civile, character contractus civilis ita describitur: « Questo non è « sacramento e quindi non è vero matrimonio », ita ut in quaestione tertia de nupturientibus in matrimonio mere civili viventibus dicatur: « Sarebbero in istato di continuo peccato mortale, e la loro unione reste- « rebbe sempre illegitima innanzi a Dio e alla Chiesa ». Auctoritative ergo hisce locis enuntiatur, matrimonium civile coram Deo et Ecclesia esse ***in se nullum atque irritum.***

Eodem modo in catechismis germanicis interrogationi « Quomodo « contrahitur matrimonium? » respondetur: « ***Solum coram parocho et « duobus testibus*** etc. ». Sed haec sunt notiora quam ut fusiore explicatione indigeant. Illustrationis gratia adducatur tantum illud, quod benemeritus ille praelatus capitularis Iacobus Schmitt habet in suo opere catechistico, ab auctoritate ecclesiastica approbato, cui titulus est: ***Erklärung des mittleren Deharbeschen Katechismus,*** quodque per decennia in explicanda doctrina christiana in scholis et ecclesiis Germaniae in usu sacerdotum fuit: « Ecclesia nos docet », legitur ibi pag. 505 sq. (8 Aufl.), « sacramentum matrimonii a christianis non recipi nec verum « matrimonium adesse, nisi sponsi coram parocho et duobus testibus « declarent sese mutuo contrahere velle matrimonium ». Insuper docet, « christianos alio modo se coniungentes, seu matrimonii sacramentum « recipere attentantes, nullo matrimonio coniungi (inter christianos enim « omne matrimonium est sacramentum ...). Taliter coniuncti non sunt

« coniugati coram Deo et Ecclesia, sed liberi, et si nihilominus more « coniugum vivant, grave peccatum committunt, et tamdiu in peccato « manent usque dum recedant ab invicem aut sacramentum modo prae- « scripto recipiant.

« Quae omnia a catholico sunt credenda. Unde et matrimonium « *civile*, quod dicitur, coram magistratu civili initum, ut *matrimonium « verum et validum coram Deo haberi a catholicis minime potest*. Quam- « quam omnino decet sponsos, priusquam coram parocho matrimonium « contrahant, ad satisfaciendum auctoritati civili se sistere magistratui « civili et coram eo manifestare intentionem ineundi matrimonii, tamen « sponsi optime norunt *hanc manifestationem nondum esse matrimo- « nium* ».

Similiter canonistae, exceptis paucis obscure et obiter loquentibus, matrimonium civile habent ut matrimonium solubile ideoque invalidum. Ex recentioribus v. g. Card. Gasparri (*De matr.*, II, n. 1222) de matrimonio civili docet: « Certum pariter est peccare omnes... habentes matri- « monium civile, *quatenus tale, uti verum* matrimonium ». Lehmkuhl scribit (*Kath. Kirchenlexikon*, ed. II, t. III, p. 396): « Ecclesia matrimonio « civili, ut tali, *nihil tribuit ponderis iuridici* ». Hollweck in commentario de iure matrimoniali civili in codice civili Germaniae contento (1900, pag. 78) docet: « Matrimonii sanctitas et character sacramentalis necnon « competentia solius Ecclesiae inde deducta (in instructionibus) pressius « doceantur, itemque matrimonium civile esse matrimonium solummodo « coram societate civili, *invalidum coram Deo, Ecclesia et conscientia*. « Coram Deo et Ecclesia matrimonium civile est *non-matrimonium*, quod, « pro eis qui eo solo contenti sunt, grave peccatum constituit ».

Omnes canonistae in eo concordant quod matrimonium civile etiam in locis *non-tridentinis* sit invalidum, nisi contrahentes *intendant* inire *verum* matrimonium, et plerique expresse dicunt, etiam in tali casu validitatem repetendam esse non ex *forma civili*, sed ex *naturali consensu* qui in locis non-tridentinis iam solus ad contrahendum matrimonium sufficiat. Supra dictum est, invaliditatem matrimonii civilis in locis *tridentinis* non amplius in dubium vocari posse. Huius invaliditatis rationem alii docent esse *defectum formae tridentinae*, alii e contra invaliditatem deducunt ex natura consensus, qui in matrimonio civili efficiat coniunctionem maritalem *solubilem*, ideoque per se nullam.

Prioris sententiae fautores nituntur eo, quod sacrae Congregationes matrimonia civilia etiam in locis tridentinis inita saepius sanaverint, id quod, iuxta eorum sententiam, probat consensum in matrimonii civilis celebratione praestitum ut talem, seu per se, propter dissolubilitatem

huius matrimonii, nequaquam esse invalidum. At contra hos auctores animadvertendum est, Romanas Congregationes in sanationibus concessis adiecisse conditionem « dummodo constet de perseverantia con- « sensus ». Iamvero perseverare nequit ille consensus qui de facto non exstitit; hinc praesumitur in contrahendo matrimonio civili adfuisse intentionem ***verum*** matrimonium contrahendi, seu praestitum fuisse specialem consensum, licet forma Tridentina non fuerint observata.

Hunc vero consensum non esse « consensum matrimonii civilis », i. e. intentionem contrahendi matrimonium mere ***civile,*** sed solum consensum cum intentione ineundi matrimonium ***verum***, patet ex ***eadem*** conditione, quam sacrae Congregationes requirunt in diiudicanda validitate matrimonii civilis in locis ***non-tridentinis***, vel ex conditione « dum- « modo constet de mutuo consensu coniugum ». Unde in singulis casibus semper investigandum est utrum contrahentes coram magistratu civili connubium civile, intentionem habuerint contrahendi ***verum*** matrimonium, necne. Curia Romana nunquam consensum ***civilem, quatenus ut talis perdurat,*** sanavit, sed omnibus sanationibus semper conditionem supposuit « dummodo constet de ***intentione maritali*** », seu de vero consensu mutuo eiusque perseverantia. Quare Ecclesia nunquam declaravit, consensum mere civilem seu matrimonium civile ut tale sufficere; sed requiritur semper ***intentio contrahendi verum validumque matrimonium,*** quae prorsus distincta est ab intentione obtinendi ***effectus civiles. Hac intentione*** contrahendi verum matrimonium supposita, matrimonium civile in locis ***non-tridentinis*** contrahitur ut matrimonium verum et validum; in locis autem ***tridentinis*** redditur saltem possibile quod consensus praestitus, qui ob defectum formae substantialis est inefficax, sanetur et ita habeatur verum matrimonium. Deficiente autem hac intentione, in locis ***non-tridentinis*** matrimonium civile est semper invalidum, et ***in locis tridentinis*** est invalidum ex duplice capite, et tale matrimonium in nullo casu sanari potest in radice.

Unde et frequentes Summorum Pontificum monitiones et repetita sacrarum Congregationum praecepta ne catholici, coacti ad ineundum matrimonium civile, sive in locis tridentinis, sive in locis non-tridentinis, audeant inire matrimonium civile cum intentione contrahendi verum matrimonium, sed ut habeant intentionem solum acquirendi effectus civiles (Bened. XIV Const. « ***Redditae*** » 17 sept. 1776; Const. « ***Inter omnigenas*** » 2 febr. 1777; Pii VI Instr. 28 maii 1793; Instr. Sancti Officii 17 febr. 1887 etc.). Nam intentio maritalis, seu intentio contrahendi per actum civilem matrimonium verum, in locis tridentinis involveret matrimonium attentatum, i. e. abusum sacramenti, et in locis non tridentinis

matrimonium quidem revera contraheretur, sed sacramentum susciperetur contra claram et severam prohibitionem Ecclesiae, ita ut in utroque casu committeretur sacrilegium.

Unde certum est matrimonium civile, in illis locis ubi forma tridetina contractus matrimonialis ut *conditio substantialis* validi matrimonii viget, nullo modo validum haberi posse. Item constat matrimonium civile invalidum esse etiam in locis non-tridentinis, si contrahentes intendant inire coniunctionem *mere civilem* non autem verum matrimonium, si vero in his locis veram coniunctionem *maritalem* inire intendant, valide eam ineunt, et quidem *propter hanc intentionem*.

Quomodo autem res se habet in diiudicanda validitate vel invaliditate matrimonii civilis in locis non tridentinis initi, si *dubium* existat de intentione habita? Exoritur nunc quaestio valde controversa, utrum intentio contrahendi *verum* matrimonium in dubio sit *praesumenda*, necne; seu utrum matrimonium civile habendum sit pro valido an pro invalido. Alii canonistae, innixi decisionibus Romanarum Congregationum, docent, contrahentium intentionem ineundi verum matrimonium esse praesumendam, seu *praesumptionem stare semper pro validitate* matrimonii civilis, dum e contra alii id negant, et quidem propter rationes ex origine, natura et fine matrimonii civilis desumptas.

Tota quaestio est quaestio *facti* pro diversitate casuum. Ubi populus christianus sanctitatem, sacramentalitatem et indissolubilitatem matrimonii adhuc cognoscit et agnoscit; ubi nempe hae qualitates matrimonii christiani in scholis, catechesibus, praedicationibus, litteratura etc., iterum atque iterum docentur; ubi coniuges catholici in matrimonio mere civili viventes a fidelibus uti impii et infames habentur et ut tales vitantur, revera supponendum est, catholicos contrahere matrimonium civile ea sola intentione, ut observent legem mere civilem et obtineant effectus civiles, eosque matrimonium civile nequaquam ut coniunctionem vere maritalem inire velle.

In talibus casibus ergo iure ac merito supponi potest vel debet, contrahentes catholicos matrimonium civile uti caeremoniam mere civilem vel negotium mere iuridicum ad consequendos effectus civiles considerare. Ceterum, tunc temporis quando agebatur de introducendo matrimonio civili obligatorio in imperio germanico, ipse secretarius Status Nieberding deputatis imperii ex officio declaravit, matrimonium civile nil aliud fore nisi negotium mere iuridicum ad obtinendos effectus civiles, quo fiebat ut etiam deputati catholici votaverint pro lege civili id matrimonium civile introducente.

At, his non obstantibus, dicendum est, non *semper* et non in *omni*

casu in catholicis Germaniae stare praesumptionem pro invaliditate matrimonii civilis. Si enim agitur de aliquo catholico, qui in rebus religiosis non sufficienter instructus fuit in schola, qui adolescens emigravit in regiones acatholicas, qui iam per annos praecepta religionis catholicae non amplius implevit, uno verbo, si agitur de aliquo catholico ***indifferenti*** ac ***tepido,*** vel si agitur de membro alicuius societatis vel sectae antichristianae vel anticatholicae, v. g. anarchistarum, socialistarum, massonicorum etc., vel de aliquo qui inclinat ad principia irreligiosa aut liberalia, qui forte religionem irridet et odit etc., tunc in tali catholico semper praesumere licet, eum ideo solum matrimonium civile contraxisse, quia putaverit id esse sufficiens ad ineundam veram coniunctionem maritalem, praesertim si agatur de matrimonio inito cum persona acatholica, quae iuxta principia suae religionis putat, ecclesiasticam celebrationem matrimonii non esse necessariam ad constituendum validum matrimonium. Quare pro Germaniae catholicis ut regula in praxi statui potest: ***In genere*** praesumptio stat ***pro invaliditate*** matrimonii civilis, si contrahitur a veris catholicis qui officia religionis implent; praesumptio e contra stat pro ***validitate*** matrimonii civilis, si initur a catholicis indifferentibus vel Ecclesiae ac vitae religiosae alienis, qui celebrationem matrimonii in facie Ecclesiae explicite negligunt.

Hinc matrimonium civile obiective et in se est invalidum, excepto casu speciali quo contrahentes idem esse validum subiective putaverint. Ad diiudicandum igitur, utrum in singulis casibus contrahentes matrimonium civile ut meram caeremoniam civilem an ut verum matrimonium inierint, considerandae sunt conditiones religiosae contrahentium, necnon circumstantiae externae coniunctionem civilem concomitantes. Opinio autem catholicorum in ***Germania*** de matrimonio civili de facto est talis, ut in ***communi*** eius ***invaliditas praesumenda,*** immo pro ***certa*** habenda sit, praesertim si in veris catholicis alia indicia et probationes, v. g. iuramentum, accedant, quibus illa praesumptio confirmetur.

E contra in catholicis ***indifferentibus*** et religiosorum officiorum ***negligentibus*** validitas matrimonii civilis ***praesumenda*** et in casu concreto pro ea decernenda est, praesertim si haec praesumptio aliis argumentis et indiciis roboretur.

Neque dici potest, doctrinae, in Germania praesumptionem stare pro invaliditate matrimonii civilis, obstare decisiones Romanarum Congregationum. In casu enim non agitur de praesumptione iuris et de iure, quae quaestionem absolute decernat, sed de mera praesumptione iuris, quae cedere debet veritati. Quod autem praesumptio non semper et ubique stet pro validitate matrimonii civilis, ostendunt monitiones earum-

dem Congregationum ut catholici de ea edoceantur (*S. Off., 2 iulii 1892; S. Poenit., 15 ian. 1866; S. Off. ad episc. St. Gall., 3 apr. 1878*); hae autem decisiones videntur niti suppositione, quod etiam matrimonium civile, qua tale vel in sese, sit indissolubile, quod ex lege civili in Germania non obtinet.

Aliter res se habet quoad *protestantes* germanicos, qui de natura matrimonii civili deque potestate civili circa matrimonium opinionem essentialiter diversam habent. Etenim fere omnes theologi et iuristae protestantici docent, celebratione matrimonii civilis fieri verum matrimonium, ita ut subsequens celebratio matrimonii ecclesiastica nil aliud sit nisi benedictio ecclesiastica vel caeremonia religiosa, quae ad matrimonium iam existens superaddatur. Köhler, professor theologiae protestanticae in universitate Marburgensi, consentientibus fere omnibus aliis theologis protestanticis, scribit: « Matrimonia vigore legis civilis et in « eius forma contracta vera sunt matrimonia et ut talia habenda, etiamsi « coniunctio ecclesiastica non sequeretur ... Hinc actio Ecclesiae in con- « trahendo matrimonio christianorum (protestantium) non ut contractus « ecclesiasticus designanda est; matrimonium iam initum, altera vice « contrahere est impossibile ». Quae doctrina est consequentia ex principiis religiosis Protestantismi, qui, sacramentalitatem atque indissolubilitatem matrimonii negans, societati civili omnem potestatem de matrimonio tamquam de « re mere civili » attribuit. Quare in omni casu praesumi potest vel debet, protestantium matrimonia coram magistratu civili contracta esse valida, nisi aliud impedimentum dirimens obstet. Idem in genere dicendum est relate ad Germaniam de matrimonio *mixto* contracto in locis *non tridentinis*, sive Decretum « *Tametsi* » de facto propter omissionem publicationis vim legis non habuerit, sive quoad matrimonia acatholica et mixta per extensionem Declarationis Benedictinae a Sede Apostolica derogatum fuerit. Quia in hisce locis quivis consensus matrimonium efficit, praesumendum est etiam, partem catholicam quae ecclesiasticam celebrationem matrimonii negligat, saltem coram magistratu civili verum matrimonium inire intendisse. Id in posterum eo magis continget quod, post Constitutionem « *Provida* » Pii X diei 18 ianuarii 1906 et iuxta Decretum « *Ne temere* », matrimonia mixta, etsi non coram parocho et duobus testibus contracta, in tota Germania relate ad validitatem aequiparanda sunt matrimoniis mere catholicis in forma ecclesiastica celebratis. Verum si quis affirmat, matrimonium suum civiliter contractum nihilominus esse *invalidum*, haec assertio probari debet.

Ad factum quod attinet, dubium non est, uti iam dictum est, quin Decretum Concilii Tridentini « *Tametsi* » ante Decretum « *Ne temere* » Argentinae nullam vim habuerit, ita ut consensus matrimonialis, sive a catholicis sive a fortiori ab acatholicis, coram magistratu civili editus effecerit matrimonium validum, dummodo adfuerit verus consensus maritalis; quoties vero adfuit intentio contrahendi matrimonium ***mere civile,*** nunquam contrahi potuit verum matrimonium, quoniam, secundum superius exposita, matrimonium civile iuxta legem civilem in Germania vigentem ***in sese*** est dissolubile, ergo nullum et irritum. Quocirca in casu unica quaestio est, utrum Rosalia habuerit intentionem contrahendi ***verum*** matrimonium, an solum matrimonium ***civile qua tale.***

Praesumptio stare videtur quidem pro eo, quod Rosalia, negligens ecclesiasticae celebrationis matrimonii, habuerit intentionem coram magistratu civili ***verum*** matrimonium cum viro acatholico ineundi, sed haec praesumptio destruitur per factum contrarium. Est enim probatum, dictam mulierem non habuisse intentionem contrahendi verum matrimonium per actum illum civilem, sed eam voluisse ***postea*** celebrare ***verum*** matrimonium, scilicet iuxta formam ab Ecclesia praescriptam, quia solum matrimonium ecclesiasticum habuit verum matrimonium coram Deo et Ecclesia. Id autem mulier ipsa testata est sub iuramento, eiusque attestatio confirmata est per alia indicia sufficientia.

Mulier enim deponit iterum ac saepius: « Jamais je n'ai regardé « ce mariage civil comme un mariage valide » (Summ. p. 2). « J'ai tou- « jours considéré le mariage civil comme un mariage invalide devant « l'Église » (ibid. et n. 3 interr. 8). Ad interrogationem « N'avez-vous « pas su que le simple mariage civil est aussi un mariage valide devant « l'Église » respondit: « Non, je le regardai seulement comme correct « au point de vue civil » (Summ. n. 8, p. 7).

Rosaliam autem esse personam fide dignam, attestatur eius parochus: « Je crois que la femme Machin-Schmitt soit sincère quand elle « dit qu'elle a considéré son mariage civil comme invalide devant Dieu, « c'est ma convintion intime. La femme a affirmé qu'elle savait qu'elle « n'était pas mariée validement devant Dieu. La femme ... est sincère. « Elle vient aux offices, vit chrétiennement, et soupire après la réception « des sacrements. Elle m'a dit en même temps, que son premier mari « lui avait promis qu'il se marierait à l'église catholique, mais qu'il s'y « refusa après le mariage civil; et que de son côté elle refusa de se « marier au temple protestant » (Summ. n. 6).

Praeterea parochus honestatem actricis sub die 22 martii 1909 in scriptis ex officio iterum testatur: « Le soussigné atteste par les pré-

« sentes que la femme Machin est digne de foi ». Deinde prosequitur: « Pour moi, il est absolument hors de doute, ... la femme Machin était « de tout temps convaincue que la formalité du contract civil n'enga- « geait en rien en conscience et qu'en réalité elle ne pouvait être mariée « qu'à l'église ».

Et revera; mulier Rosalia *vix potuit* habere aliam opinionem seu persuasionem, quia in religiosis instructionibus non aliter est edocta. Nam per octo annos, uti lex civilis in Alsatia pro omnibus pueris et puellis praescribit, frequentavit scholam primariam catholicam, in qua hanc doctrinam accepit, quam postea etiam semper audivit in ecclesia. Eius parochus testatur, eam esse simplicis animi, eamque semper sua officia religiosa implevisse. Quare eius affirmationi, se matrimonium civile non habuisse pro vero matrimonio, fides tribuenda est. Id confirmatur ex intentione mulieris celebrandi matrimonium in forma ecclesiastica, quam intentionem habuit et ante et post initum contractum civilem. Ait enim: « Jamais je n'ai regardé ce mariage civil comme un « mariage valide. Je cherchai donc à amener mon mari à un mariage « religieux à l'église catholique » (Summ. 7).

Ad interrogationem iudicis « Pourquoi avez-vous pourtant vécu « maritalement avec Schmitt, quand vous étiez convaincue que votre « mariage civil n'était pas valide? » respondit: « Je croyais que cela « m'était permis, parce que j'avais l'intention de me marier plus tard « à l'église catholique » (Summ. p. 7).

Interrogata « N'avez-vous pas, avant votre mariage civil, parlé à « un prêtre catholique de votre intention d'épouser un protestant », respondet: « Non, je voulais, avant le mariage, aller avec mon mari « chez un prêtre catholique; mais il ne voulut pas, parce qu'il était pro- « testant » (Summ. 8). De intentione sua contrahendi cum D. Machin matrimonium in forma ecclesiastica mulier, liberam se putans, haec edicit: « Je me suis rendue au presbytère de St-Jean, pour annoncer « à Monsieur le Curé mon mariage qui allait avoir lieu. Monsieur le « Curé n'étant pas là, je fus reçue par deux jeunes vicaires qui com- « mencèrent à fixer par écrit les réponses que je donnais à leurs ques- « tions. Mais, quand ils entendirent que j'étais déjà mariée civilement « avec un autre homme, c.-à-d. avec Léonard Schmitt, ils observèrent que « j'aurais dû déclarer cela tout de suite, et me dirent de revenir quand « Monsieur le Curé serait à la maison. Je revins en effet une seconde « fois, et rencontrai Monsieur le Curé, qui me fit des remontrances à « propos de mon mariage avec Monsieur Schmitt; il me dit, entre « autre, dans le corridor – il ne m'avait pas reçue dans sa chambre –:

« " Pourquoi n'avez-vous pas contracté votre mariage comme il con-« vient? „. Après cela je m'en allai » (Summ. n. 15).

Haec omnia, a Rosalia sub iuramento deposita, confirmantur depositionibus aliorum testium, qui a parochis fide digni et dignissimi declarati sunt, uti patet ex actis primae instantiae. Maria Woeffel v. g. testatur, Rosaliam tempore non suspecto, quando scl. cum Leonardo cohabitabat, conscientiae stimulis fuisse exagitatam, quia se in foro Ecclesiae innuptam putaret, eamque pluries, sed frustra, institisse ut Leonardum adduceret ad contrahendum matrimonium coram parocho catholico. Ait enim: « Quand elle revint à la maison, elle me dit qu'elle avait « été trompée par son mari, parce qu'il se disait là protestant, quand « auparavant il lui avait toujours dit qu'il était catholique. Immédiate-« ment après elle me dit qu'elle voulait se marier à l'église catholique; « mais son mari s'y opposa ... Elle s'en est plainte souvent et a dit « qu'elle devait se marier à l'église catholique ... Elle s'est souvent « plainte auprès de nous que quelque chose n'était pas en règle, et « qu'un mariage religieux était indispensable ... Elle m'a répondu: " Je « suis catholique et je devrais être mariée à l'église catholique „ » (Summ., n. 5, interr. 5, 8; ex off. post. 9, 10).

Idem testatur Catharina Fischer: « Elle m'a dit qu'elle voulait se « marier avec Monsieur Machin à l'église » (Summ. n. 19). Et iterum: « Elle m'a dit qu'elle était de nouveau mariée (cum D. Machin), mais « pas encore à l'église, et elle ajouta qu'elle croyait n'être pas mariée, « parce qu'elle n'avait pas encore contracté son mariage à l'église » (Summ., n. 13).

Michael Wœlfel edicit: « Nous l'avions envoyée à la cure de Saint-« Jean en vue du mariage religieux; elle y a été deux fois » (Summ., n. 16). Idem confirmatur a Rosalia Wœlfel: « Sur mon exhortation, elle « s'adressa à la cure catholique de St-Jean de Strasbourg, pour régu-« lariser sa situation. Elle fut grondée par le curé » (Summ., n. 5).

Rosaliam putavisse, se non esse valide nuptam, patet etiam ex testimonio parochi, qui interrogatus « Croyez-vous que la femme « Machin-Schmitt soit sincère quand elle dit qu'elle a considéré son « mariage civil comme invalide devant Dieu? » respondit: « Je le crois « positivement; c'est ma conviction intime ». Iterum interrogatus, quibusnam motivis innixus hanc persuasionem haberet, respondit: « Sur « le motif, que les gens de la campagne ne considèrent jamais un mariage « civil comme valide devant l'Église » (Summ., p. 17). Ergo in *casu praesumptio* stat pro *invaliditate* matrimonii civilis, confirmata iuramento Rosaliae aliisque gravibus indiciis.

Neque dicatur, Rosaliam esse fide indignam, quia illicite cum viro cohabitaverit, et eius depositiones discrepare a depositionibus matris. Nam per factum cohabitationis cum viro Rosalia, etsi non sit excusanda a culpa, non redditur fide indigna, cum bona fide cum viro cohabitaverit, uti ipsa profitetur: « Je croyais que cela m'était permis, parce que j'avais « l'intention de me marier plus tard à l'église catholique » (Summ., p. 7). Haec autem excusatio admittenda est, cum Rosalia esset indocta, vel, uti eius parochus eam describit « peu douée, mais sincère » (Summ., n. 6). Praeterea eius depositiones cum depositionibus matris facile conciliari possunt, cum habeantur solummodo contradictiones apparentes, uti sententia primae instantiae recte enuntiavit.

Neque dici potest, matrimonium convalidatum fuisse per copulam maritali affectu habitam, uti ipsa Rosalia videtur affirmare dum ait: « Je « croyais que cela m'était permis, etc. ». Nam Rosalia semper persuasum habebat, matrimonium non posse contrahi nisi in forma ecclesiastica; cohabitationem autem cum viro exinde putabat sibi licere, quia, ut ipsa ait, « j'avais l'intention de me marier plus tard à l'église « catholique ». In casu proinde non agitur de copula maritali affectu habita, sed de conscientia erronea, vel de quadam excusatione a muliere in suum favorem allata.

Quibus omnibus sedulo perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores pro Tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus respondendum proposito dubio: ***Affirmative***, seu: ***Constare de matrimonii nullitate in casu.***

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut executioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum, et praesertim cap. 3, sess. XXV, Conc. Trident., iis adhibitis executivis et coërcitivis mediis quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 23 Februarii 1912.

Franciscus Heiner, *Ponens.*
Ioannes Prior.
Aloisius Sincero.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

EPISTOLAE.

I.

AD R. D. CANONICUM TISSIER, VICARIUM GENERALEM, ARCHIPRESBYTERUM CATHEDRALIS ECCLESIAE CARNUTENSIS, OB GRATIARUM ACTIONEM PRO VOLUMINE DE PERFECTIONE MORALI AC RELIGIOSA IUVENTUTIS, SANCTITATI SUAE TAMQUAM FILIALE DEVOTIONIS OBSEQUIUM REVERENTER MISSUM.

Monsieur le Vicaire Général,

Le Saint-Père a reçu avec une bienveillance particulière l'hommage filial des ouvrages que vous avez composés pour le perfectionnement religieux et moral de la jeunesse, pour la direction chrétienne des femmes du monde et pour l'encouragement aux œuvres d'apostolat.

Sa Sainteté vous félicite d'avoir su si bien revêtir des charmes de l'expression et de la force persuasive de l'éloquence des enseignements si utiles et si nécessaires, soit que vous parliez aux jeunes gens en éducateur expérimenté, soit que vous vous adressiez aux femmes du monde, soit que vous fassiez appel à toutes les âmes généreuses pour répandre la vérité et faire œuvre d'apostolat

Puisse votre parole éclairer beaucoup d'intelligences et fortifier beaucoup de volontés.

Le Saint-Père bénit volontiers vos travaux et vous accorde de tout cœur à vous-même la bénédiction apostolique.

Avec mes félicitations personnelles et mes remercîments pour les volumes que vous m'avez offerts, veuillez agréer, Monsieur le Vicaire Général, l'assurance de mes sentiments dévoués en Notre Seigneur.

Le 30 avril 1912.

R. Card. Merry del Val.

II.

AD RR. DD. CANONICOS DUBARAT ET DARANATZ, QUI, FILIALIS VENERATIONIS ERGO, EXEMPLAR OPERIS AB IISDEM EDITI, QUOD INSCRIBITUR « RECHERCHES SUR LA VILLE ET SUR L'ÉGLISE DE BAYONNE » BEATISSIMO PATRI REVERENTER EXHIBUERUNT.

Messieurs,

Le Saint-Père a reçu avec une particulière satisfaction des mains de Monseigneur votre Evêque, le splendide volume que vous avez publié et qui a pour titre: « Recherches sur la Ville et sur l'Église de Bayonne ».

Au travail si intéressant, mais jusqu'alors inédit, de votre illustre devancier le Chanoine René Veillet vous avez su donner une valeur beaucoup plus grande par les notes précieuses, abondantes et multipliées qui l'éclairent et le complètent. En même temps vous n'avez rien négligé pour qu'une illustration, aussi parfaite comme exécution que puisée aux sources les plus authentiques, vînt évoquer pour les yeux le spectacle des lieux, des faits et des personnes que vos doctes pages ont pour but de rappeler au souvenir de vos compatriotes.

Vous avez ainsi élevé un monument à la gloire de votre diocèse et donné une fois de plus la preuve que l'Église a toujours été et demeure l'inspiratrice des sentiments les plus nobles et des travaux les plus utiles à la culture de l'esprit et à l'instruction des peuples.

Comme témoignage de sa vive satisfaction, le Saint-Père vous accorde de tout cœur la bénédiction apostolique.

Avec mes remercîments personnels pour l'exemplaire qui m'a été offert en votre nom, je vous prie d'agréer, Messieurs, l'assurance de mes sentiments bien dévoués en Notre Seigneur.

Le 17 mai 1912.

R. Card. Merry del Val.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

14 Maggio 1912. — Il Rev. Padre Antonio dell'Assunzione, Ministro generale dei Trinitari scalzi, *Consultore della S. Congregazione dei Religiosi.*

15 Maggio. — L'Emo Sig. Card. Guglielmo van Rossum, *Membro della Commissione cardinalizia per l'Opera della Preservazione della Fede in Roma.*

22 Maggio. — L'Emo Sig. Card. Diomede Falconio, *Protettore dell'Istituto delle Suore del Terzo Ordine di S. Francesco che hanno la casa madre in Glen Riddle Pa., archidiocesi di Filadelfia negli Stati Uniti d'America.*

Con biglietti e con brevi della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistenti al Soglio Pontificio:

3 Maggio 1912. — Mons. Alfonso P. G. Foucault, Vescovo di Saint-Dié.

11 Maggio. — Mons. Giovanni Battista Fallize, Vescovo titolare di Elusa e Vicario Apostolico di Norvegia.

Protonotario Apostolico ad instar participantium:

8 Maggio 1912. — Il Rev. Canonico Scipione Bonnefoy, Vicario Generale della Diocesi di Digne.

Prelati domestici di S. S.:

3 Maggio 1912. — Il Rev. Giovanni Matteo Mahony, Vicario Generale della diocesi di Hamilton.

7 Maggio. — Il Rev. Dott. Giuseppe Wurster, Arcidiacono della Cattedrale di Cinque Chiese (Pécs).

— Il Rev. Giulio Wajdits, Canonico della medesima Cattedrale.

8 Maggio. — Il Rev. Canonico Filippo Choquette, Rettore del Seminario di S. Giacinto.

— Mons. Guglielmo Nolens, della diocesi di Ruremonda, Deputato alla Seconda Camera all'Aia.

14 Maggio. — Il Rev. Canonico Giacomo Paul, della diocesi di Aberdeen.

Con biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

8 Maggio 1912. — Mons. Giovanni Meany, della diocesi di Aberdeen.
14 Maggio. — Mons. Giovanni Carrozzo, della diocesi di Chiavari.

Camerieri d'onore di S. S. in abito paonazzo:

8 Maggio 1912. — Mons. Giorgio Moransch, della diocesi di Pécs.
— Mons. Antonio Kovác, della medesima diocesi.

Cappellani d'onore extra Urbem:

8 Maggio 1912. — Mons. Stefano Komócsy, della diocesi di Pécs.
— Mons. Geysa Szabó, della medesima diocesi.

ONORIFICENZE.

Con biglietti e con brevi della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

3 Maggio 1912. — Al Sig. Carlo Conrado Shaw, domiciliato a Leamington.
7 Maggio. — Al Sig. Raffaele Perez y Samanillo, di Barcellona.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

1 Maggio 1912. — Al Sig. Alberto Demoor, Presidente dell'Associazione dei giornalisti cattolici del Belgio.
9 Maggio. — Al Sig. Pietro Le Marois, Avvocato alla Corte di Cassazione e al Consiglio di Stato a Parigi.
— Al Sig. Uberto Underberg, di Rheinberg, nella diocesi di Münster.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

2 Maggio 1912. — Al Sig. Carlo Pourtal, della diocesi di Marsiglia.
9 Maggio. — Al Sig. Lodovico Giovanni Vos de Wael, Presidente dell'Orfanotrofio Cattolico di Swollis, nell'archidiocesi di Utrecht.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

1 Maggio 1912. — Al Sig. Enrico Gobbe, del Belgio.
— Al Sig. Augusto Désir, del Belgio.
13 Maggio. — Al Sig. Carlo Kohler.

NECROLOGIO.

Maggio 1912. — Mons. Agostino Gockel, Vescovo titolare di Azoto ed Ausiliare di Paderbona.
19 Maggio. — Mons. Leonardo Castellanos, Vescovo di Tabasco (Messico).

S. CONGREGATIO RITUUM.

I. Benedictio machinae ad extinguendum incendium. - *10 aprilis 1912* 370
II. Benedictio solemnis novae navis piscatoriae. - *10 aprilis 1912* . . 373
III. *Neapolitana.* - Decretum Beatificationis et Canonizationis Ven. Servi Dei Emanuelis Ribera, sacerdotis professi e Congregatione Sanctissimi Redemptoris. - *8 maii 1912* 374
IV. Litterae circulares ad Rmos locorum Ordinarios quoad Propria Officiorum dioecesana. - *15 maii 1912* 376

SACRA ROMANA ROTA.

Argentinen. - Nullitatis matrimonii (Schmitt-Schmitt). - *23 febr. 1912* 377

SECRETARIA STATUS.

Epistolae.

I. Ad R. D. Canonicum Tissier, vicarium generalem, archipresbyterum cathedralis ecclesiae Carnutensis, ob gratiarum actionem pro volumine de perfectione morali ac religiosa iuventutis, Sanctitati Suae tamquam filiale devotionis obsequium reverenter missum. - *30 aprilis 1912* 393
II. Ad RR. DD. Canonicos Dubarat et Daranatz, qui, filialis venerationis ergo, exemplar operis ab iisdem editi, quod inscribitur « Recherches sur la ville et sur l'église de Bayonne » Beatissimo Patri reverenter exhibuerunt. - *17 maii 1912* 394

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di Stato. *Nomine, onorificenze* 395
II. Necrologio 396